

zlasti v cvetu in jeseni jedno najlepših dreves, ki podaja kraju nekako milejši obraz in spominja na južne pokrajine. Zato si tudi malarji radi izberejo kostanjevo drevo posamezno in v celih gručah, da ga malajo.

Kako se dobro kiselo zelje naredi.

M. Zelje, ki se je s polja domu pospravilo, se ne sme brž v kadi zrezati, ampak pustiti se mora, da se najmanj kakih štirinajst dni na prikladnem mestu obleži. Za kiselo zelje je pozna sorta bolj priležna ko pa rana ali pricajtna. Na dalje se zelje ne sme predebelo zrezati. Vzame se potem jednakoširoka kad ali posoda, najboljša je iz hrastovega lesa, ker taka najbolj dolgo trpi in ne toči. Velika naj bode po potrebi. Posoda se postavi na prilično mesto, najboljša v suho klet, v kateri je kolikor mogoče čist zrak. Ko se začne zelje rezati, se vzame na 100 litrov rezanega zelja $1\frac{1}{2}$ kilograma soli, 100 gramov kumine, 50 gramov novih brinjevih jagod, ki se mora vse prav dobro med seboj pomešati, potem jedna kutina, ki se na tanke drobljance zreže. Potem ravnaj takole: Najprej se vsuje okoli 30 litrov rezanega zelja v posodo, ta plast zelja se trdno stepta, na njo se potrosi plast gori povedane začimbe, na kar zopet plast rezanega zelja sledi, ki se zopet trdno stepta, z začimbo potrosi in tako naprej, dokler da je posoda polna. Vode ni nič treba. Na to se zelje v posodi s primernim pokrovom pokrije, prav težko obloži s težkim snažnim kamenjem. Zdaj se zelje najmanj 4 tedne pri miru pusti. Pod gornjim robom posode, ko se je zelje že vsedlo, se luknja izvrti, da more nepotrebna in odvišna voda skozi njo odtekati. V štirih k daljšemu v petih tednih je zelje godno, se odvezne, s čisto laneno rjuho pokrije in zopet obteži. Ko se v zelju ne dela več voda sama ob sebi, se nje, ko se je zelje primerno obtežilo, toliko čiste nalije, da blizo 3—4 centimetre visoko nad zeljem stopi. Zelje se mora pa vsakokrat, ko se kaj iz kadi vzame, osnažiti, obtežiti in politi. Če bi bilo pa to koma presitno in premudno, se ga more nekoliko več na enkrat, kolikor se ga pač na teden potrebovati misli, iz kadi vzeti, ki se sme sicer manj obtežiti, pa obtežiti se vendar mora. Tako narejeno zelje se na hladnem in suhem kraju drži več let in ne zgubi nič niti na okusu, niti na dobroti. Snaga pa je pri narejanju in hranjevanju zelja neobhodno potrebna reč.

M. Kako rijaste madeže iz lanenine čisto odpraviti. Rastopi se nekaj malega kositerjeve soli ali kositerjevega klorira (Zinnsalz, Zinnchlorür) v vodi in z vodo se rijasti madeži v lanenini peró. Brž ko so se madeži izprali, se mora pa lanenina dobro v čisti vodi izplakniti, sicer bi imenovana raztoplina lanenini škodovala. Tudi oksalna kislina in sol iz zajčje ali kisle detelje se sem ter tje rabi za izpiranje železnih madežev

iz lanenine, vendar pa ti dve stvari ne odpravljate tako naglo madežev, ko prej povedano sredstvo. Če se pa po železni riji onemadeževana lanenina dobro zmoči in potem v prav čisti kositerjevi žlici v močni raztoplini oksalne kisline izpira, tako to odpravljenje železnih madežev močno pospešuje. Kositer namreč tudi tukaj na taki način mnogo pripomore.

M. Grasična moka dobra paša bučelicam. Znano je, da morajo bučelarji rano spomladi, ko ni še nobenega ali saj premalo cvetja, pšenično ali rženo moko bučelam pokladati, da jim tako za delo in mladiče potrebni cvetni prah nadomeštuje. Angličani so skusili, da je grasična moka boljša za to svrhu nad vsako drugo moko. Angleški bučelarji se zdaj sploh le te moke poslužujejo in jo spomladi svojim bučelam pokladajo.

Dopisi.

Od sv. Petra pri Mariboru. (Skušnja v obrtnijski dekliški šoli.) V pričo staršev, duhovnih in posvetnih prijateljev šolske mladine je bila preteklega mesenca v obrtnijski dekliški šoli pri sv. Petru polletna skušnja. Mirno pa mično izpraševanje č. ss. učiteljic, v katerem se je posebno dopadlo združevanje ali koncentrovanje sorodnih reči, umni in živi odgovori manjših in večih učenk v lepi gladki slovenščini pa tudi nemščini, mile pesni in petje, ktero neč skladataeljica, pesnica in pevkinja č. s. Frančiška Grizoldova, napravilo je veliko veselje. Prileten mož, Nemeč, je rekel svojemu sosedu ponosen na lepe odgovore neke učenke: „Ta je bila moja hči!“ Kakor znanje, tako je tudi obnašanje hvalevredno. Pri vsakem odgovoru, pri vsaki priložnosti se je videlo, da so si učiteljice zaslužile zaupanje, spoštovanje in ljubezen svojih učenk, kar je tudi najboljša pomoč, da se otroci tadi radi učijo. Na prašanje, ali se hčerka doma kaj uči ali ne, odgovorila je viničarica: „Ko deklina iz šole pride, tiči že v bukvalih ali pri nogovici.“ Tudi oprava je bila snažna, čedna in spodobna, kar se pri tolikih siroticah ne da lahko doseči in pričati, da imajo učiteljice tudi za to stvar dober in tenek pogled. Po dokončani skušnji je dobilo dosta pridnih učenk lepe spominke svoje pridnosti. V posebni hiši je bilo dosta mnogovrstnega obrtnijskega blaga. Tu so bile reči, ki jih potrebujemo vsak den, tam zopet take, ki služijo za veselje, kakor nežno narisane podobe, lepo prepleteni zglavniki in celo šopki iz drobnih pisanih in belih rožic, kakor bi rastle. Če pregledamo vse, moramo veseli reči, da se v tej šoli ne bistril samo um in blažilo srce, temuč da so tudi roke pridno delale. Zato pa se zbirajo tu ne samo učenke domače fare, temuč tudi iz fare sv. Marjete, sv. Martina in družih še daljših krajev, kakor Ptujске gore, Sevnice, Retine (Frohnliten), tako da je bilo letos

v obeh razredih čez 200 nčenk. Slava in zahvala zmognima in vajenima učiteljicama č. s. Ludvini in Frančiški za skrbno in lepo učenje, slava in zahvala vsem dobrotnikom, posebno pa od vseh spoštovanemu g. kanoniku Marku Glazerju, možu neminljivega zasluženja za cerkvo in šolo.

Od sv. Petra pod sv. gorami. Minoli so sveti dnevi velikanskega proščenja na sv. gori, ki je bila letos ob mali gospojnici zopet obilo obiskana. Nad 40.000 častivcev je sv. goro od 5.—15. sept. obiskalo in 4000 sv. zakramente prejelo. Mile pesmi v čast najsvetejšemu Zakramentu in našej ljubej Gospej so se razlegale noč in dan daleč v okrogu iz ust pobožnih romarjev pri- in odhajajočih. Cerkev stoji na hribu, okoli 1800 črevljev visokem, v sredi senčnih logov na strmi pečini, obdana od 4 manjših kapelic. Kraj je toraj za pobožnost pripraven, da se ni bati posvetne zijave. Ker so se ljudje pri vsaki pridigi na shrambo svojega imetka opozorili, vklub velikej stiski ni bilo znamenite zgube in tatvine. Prvi majni shodež je 24. maja Marije pomočnice, kojega se večinoma okoličani udeležijo, h drugemu prihajajo 4. avgusta: (Marija suežnice, ali kakor ljudstvo veli o Božjem licu), razun iz bližnjih župnij, od Ptuja in Maribora. Posebno zaobljubljeno procesijo imajo romarji od sv. Lovrenca na ptujskem polji, od koder skoro vsaka hiša svojega zastopnika odpošlje. O mali gospojnici trpi svečanost od 5. do 8. septembra vsaki dan z dvema slovesnima opraviloma in na večer se pridiguje in večernice služijo. Ker so celo osmino popolnoma odpustki, se vsaki dan 30—100 pobožnih udeležij sv. zakramentov in osmi dan h sklepu z zahvalno pesmijo je navadno čez 500 spovedanih in obhajanih. Da se cerkvena lepota ohrani in potrebni stroški za popravila preskrbijo, darujejo sosedni okoličani iz Bizelskega, Pišec Sromelj in sv. Petra prosto možno bernjo. Pred 2 letoma pa so nekateri domači rogovileži — brž ko ne podbujskani, pri okrajnem glavarstvu prošnjo vložili, naj se omenjena bernja prepové, kar se je res zgodilo — pa zadnji 2 leti zopet na vsakokratno posebno prošnjo župnega urada dovolilo. Med omenjenimi prošniki je bil prvi podpisan nek oštirjaš, ki blizu cerkve svoje vino romarjem toči. Naj bi vendar slavni katoliški knez Windischgrätz temu liberalnemu kmetu oštarijski prostor na svojem posestvu odrekel! Kaj ta drzni človek vse počenja, to skoro ni verjetno! Hitrej ko ga iz oštarije potisnejo, tem boljše bo za vse — tudi za njega!

Od sv. Tomaža nad Veliko nedeljo. (Velika nesreča) se je zgodila 26. t. m. v Rakovcih, vesi naše fare; 5letni otrok Blaža Kukovca, kmeta, se je igral z žveplenkami, in bil kriv, da je bilo v kratkih minutah vse poslopje omenjenega kmeta v plamenu. Vse pridelke, ktere je pod streho spravil, živež za ljudi, pa tudi živino, obleko itd. — vse je nepremagljivi ogenj požrl. Posestnik je bil sicer pri neki „banki“ zavarovan, a denarja 2

leti že ni poslal. Od nje bo tedaj malo pomoči imel pričakovati. Pretečeni teden je nek kmetski brat svojega staršega, omoženega brata z dolgim nožem v prsa dregnil, ker ga je ta opominjal, da naj svojo grdo zadržanje med tem, ko se pozna božja služba opravlja, zunaj cerkve opusti. Obnašanje naših domačih fantov zunaj cerkve med sv. mešo faranom res časti ne dela!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Bismark je v sredo 24. sept. zapustil Dunaj, cesar so se odpeljali na lov, prihodnji namestnik grof Andrassyjev, namreč baron Haimerle, pa na Italijansko, da vzame od kralja slovo, ker je bil pri tem kot avstrijski poslanik. Da pod grofom Taaffejem vleče bolj konservativen veter, to nam kaže, da je na njegov nasvet v gospodsko zbornico cesar poklical 18 gospodov, večji del samih konservativcev in domoljubov, znan liberalcec je le eden, namreč baron Tinti, eden je luteran, eden pa jud, namreč dunajski borzijanec in bogataš baron Königswarter. Liberalcem je to premalo tolažbe in se jezijo. Dne 7. okt. začne novi državni zbor delovati. Kranjski slovenski poslanci so sklenoli grof Taaffejevo ministerstvo podpirati, ako se bo Slovanom djanski kazalo pravično. Deželni zbori baje letos ne pridejo na vrsto. Vojaško postavo hoče ministerstvo podaljšano imeti vsaj na 3 leta. Werndlove puške so začeli predelavati tako, da bodo streljale na 2100 korakov, do spomladi dobijo vsi lovski bataljoni takih popravljenih pušek. Ogerski državni zbor začel je zborovati 2. okt. V Križevac na Hrvatskem v tamošnje gospodarsko šolo odpošlje vojvoda Württemberg več Bosnijakov na deželne stroške. Od Spljeta v Dalmaciji dela neko angleško društvo železnico v Mostar. V Nevesinjah vzdignilo se je več nezadovoljnih kristijanov zoper naše vojake in uradnike. Prišlo je do krvavega, 11 kristijanov je bilo ustreljenih; Hadži-Loja je obsojen na 5 let v ječo in so ga odpeljali v zapor v Terezin na Ceskem. Od vojske v Bosni bo nekaj vojakov šlo na odpust; za vsem 10 bataljonov in 2 bateriji. Za pozidanje katoliške cerkve v Sarajevu, daroval je zagrebški kardinal in nadškof Mihajlovič 500 fl.

Vnanje države. Med Rusi in Afgani stanujejo divji Turkomeni, očetje Turkov in Magjarov, sami roparji. Iz Perzije si naropajo veliko tisoč ljudi, ki jim morajo kot sužni rabotati. Zadnja leta so tudi ruske trgovce napadali. Na to je ruski car odposlal po Hvalinskem morji vojsko nad tolovaje. Lazarjev bil je poveljnik in vojake izbarkati dal ob reki Etrek. Po njegovej naglej smrti komandira general Lomankin. Ta je na Turkomene trčil najprej blizu Heoktepe, potem pa v zašancanem taboru pri Dengitepe. Tabor je branilo 30.000 divjakov. Ruski kanonirji jih brž obisipljejo s kroglijami, potem pa udarijo pešaki in